

BCO – Váš orchestr pro 21. století!

DALŠÍ KONCERT

20.7.2022 v 19:00, kostel sv. Augustina, Masarykova čtvrť

2022 MENDEL

TŘI PAPRSKY, KTERÉ OSVĚCUJÍ SKUTEČNOST: VĚDA, VÍRA, UMĚNÍ

Messiaen, Zemek Novák, Dallapiccola, Enescu, Ligeti

BCO – Pavel Šnajdr

BCO finančně podporují:

Statutární město Brno, Ministerstvo kultury ČR

Mediální partneři:

OperaPlus, KlasikaPlus, Brno Město hudby, ČRo, HIS VOICE, AlterEcho

www.bcorchestra.cz

JSME NA FACEBOOKU, INSTAGRAMU, TWITTERU a máme YOUTUBE kanál

UMĚNÍ MŮŽE BÝT COKOLIV, ALE LEPŠÍ JE, KDYŽ SE TO DÁ SNÍST / ART CAN BE EVERYTHING, BUT IT' S BETTER IF YOU CAN EAT IT

29. květen 2022, 19.30

Obchodní dům Prior – prostory bývalého skladu a bistra, 3. patro

Josef Berg / Alois Piňos – Vyzvolávači (1970)

Louis Andriessen – Workers Union (1975)

Milan Jíra / Pavel Zlámal – Píseň o guláši (1971) (aranžé pro BCO a Ensemble Frizzante 2022)

...

Bůčkové partitury

Interpretuj výhradně vlastními zuby, jazykem, slinami, hltanem, jícnem, tenkým a tlustým střevem. Zrealizovanou partituru ulož na vhodné místo.

Interaktivní guláše

Vyber si nejsympatičtější osobu (můžeš i sebe) a požádej jí, aby Tě pocákala gulášem! ¹

...

Frederick Rzewski – **Coming Together (1971)**

Petr Kofroň – **Ghetto Brunn** (objednávka BCO 2022)

***

Ensemble Frizzante

Tomáš Vtípil – řečník a recitátor

Brno Contemporary Orchestra/ Pavel Šnajdr dirigent

„teď začali dělat všichni politiku, ale kdo bude dělat kulturu?“

Josef Šafařík

¹ Upozorňujeme, že při následném praní i na nízkou teplotu může dojít k znehodnocení či nenávratnému zničení díla.

Drazí posluchači, (vy pravidelní jste si toho jistě všimli) v celé odsunutě desáté sezóně jsme byli angažovaní. Věnovali jsme se genetice a genomu v Besedním domě, tedy tomu, co nás všechny spojuje. V Anthroposu jsme hudbou rozvažovali o různých civilizacích, tedy o tom, co nás spíše rozděluje. Strojům a strojkům jsme přizpůsobili koncert v pádové laboratoři a věříme, že jsme technologiím, které by nám měly sloužit, ale často se jimi spíše necháváme ovládat, nepodlehli. Naposledy jsme hudbou i slovem vyprávěli o vodě, ze které jsme všichni stvořeni, ale která neskutečně rychle a nebezpečně mizí. Konečně přišel čas na člověka, na standartního obyvatele města či maloměsta, který se ráno dle předpovědi počasí rozhoduje, jestli si vyjde do parku, vyjede na kole, nebo zajde do obchodního domu a ochutná nepřekvapivou specialitu některé ze spolehlivých franšíz. Mnozí si večer pouštíme Hercule Poirota, Přátele či Hru na oliheň, myslíme na utrpení ve světě, nadáváme na politiky a po nocích přemýšlíme, jestli bychom neměli raději sázet stromy, nebo jenom tak vysedávat a čumět do blba... Naštěstí pořad nemusíme všechno dělat jenom podle návodu. A vlastně je dobré a nutné být občas sám sebou. A tak stojí za to jít na výlet, i když v mobilu byla špatná předpověď a stojí za to kopat balónem mimo branku, i když všichni očekávají gól. Stojí za to udělat koncert a k tomu podávat dva druhy guláše v prapodivné stavbě ve středu města. V tomto zvláštním svatostánku představ o konzumním štěstí západního světa, který byl zvětšen třeba v románu Jiřího Kratochvíla. Stojí za to být angažovaný (s chlubením i bez chlubení). Ale nikdy, skutečně nikdy (za sebe prosím) nesmíme zapomínat na kulturu a její diverzitu, která nás definuje jako lidské bytosti. Hudba je totiž úžasná výpověď o světě a o společnosti, nelže, a i když ji mnohdy nerozumíme, je neskutečně povzbuzující. Přes veškerou angažovanost a snadnou zneužitelnost neumí být skutečně sobecká, protože vždycky potřebuje víc lidí k realizaci. Neexistuje bez interpreta a lidského ucha.

V uměleckém provozu to často vypadá jako na předvolební kampani. Hraje se to, co se očekává a co se žádá, co nám přidá body, vaří se guláš. Proměnit kulturu ve velký samoobslužný supermarket plný akcí, slev a letáků však už není ani politika, vláda lidu, ale bezbřehý populismus. Umění může být skutečně cokoliv, ale to neznamena, že cokoliv je umění. Umělec subjektivizuje vnější, nebo objektivizuje vnitřní světy a ty předkládá k imaginaci. Dělá to svědomitě, upřímně, racionálně, emočně, ale i naivně, epigonsky, hloupě, trapně či zcela vypočítavě. Naštěstí pořad máme co objevovat, co testovat a co hodnotit a nemusíme jenom bezhlavě nakupovat podle seznamu. Stejně jako na digitálních sociálních sítích není snadné konkurovat kávě, ponožkám, teniskám, kosmetice, otužování či bezbřehému pindání, tak i ve fyzickém světě není snadné obstát v souboji s nabídkou supermarketů. Dnes tedy musíme jít na dřev (skutečně dnešní koncert), až na hranice možností a tak je dnešní vystoupení nejen hudebním ale i mimořádným sportovním výkonem (bez ohledu na mistrovství světa). Schválně tentokrát sledujte i prsty, rty, oči i nohy muzikantů, je totiž neuvěřitelné, co všechno dokáží zvládnout. Dnešní celovečerní performance však není věnována konzumu, ale lidskosti, té radostné, ochotné, hravé, tolerantní, emocionální i

rozumné, jakož i té štábní, stádní, přihlouplé, infantilní i vulgární, ale pořád neagresivní, nelikvidační, nezvířecí, tedy lidské. Je oslavou svobodného a svobodomyšlného tvoření, které je s nadsázkou, ironií a nepragmatickou angažovaností předkládáno posluchačově imaginaci.

Věta v názvu koncertu byla vyřčena v Brně na půdě Masarykovy univerzity významným, již bohužel zesnulým, představitelem hnutí Fluxus Benem Pattersonem (1934 – 2016) u příležitosti oslav jeho osmdesátých narozenin. Mohl si to dovolit, jelikož celý život neortodoxně tvořil a pracoval, a tím nastavoval zrcadlo konzumu a plytké zábavnosti. Dokazoval, že klobouk z mramoru či poslouchání mačkání papíru je stejně hodnotné, jako návrh loga či jinglu k televizním novinám, i když ani kamenný klobouk ani papír k poslechu v obchodních domech většinou naštěstí ještě nenabízejí. Zkusili jsme to změnit a tak dnes za pouhých 100 až 150 korun, pro držitele věrnostní karty ještě se slevou, nabízíme speciální nedělní akci, kterou si rozhodně v žádném jiném supermarketu nekoupíte. A TO STOJÍ ZA TO!!!

V roce 1970 proběhl druhý a zároveň poslední ročník Expozice experimentální hudby. Protože probíhal v Brně, zazněla na něm řada skladeb místní provenience. **Vyvolávači** autorského týmu **Alois Piňos** (hudba), **Josef Berg** (texty) a **Eva Tálská** (režie) proběhli v premiéře v bývalém rozhlasovém studiu Dukla. Upustili jsme od poetizující režie a skladbu předkládáme v surovějším stavu. Vyšlo z toho krapet špinavé, uhlákané tržiště, plné vulgárních šmejdů nabízejících za drobný úplatek různé slasti a neřesti života.

Workers Union z roku 1975, nedávno zesnulého holandského skladatele **Luise Andriessena**, vyžaduje od interpretů hru až do úplného vyčerpání, jako při práci na nekonečném pásu továren či při politických protestech za zlepšení svých životních a pracovních podmínek. Nesmí se to vzdát!.. První zmínky o odborových hnutích, stávkách a jejich potlačování nalézáme už v Sumeru a Mezopotámii. Znamé jsou vzpoury otroků i nevolníků v Egyptě, Řecku, Římě i napříč celým středověkem. Andriessenova dělnická unie však vychází až z období průmyslové revoluce, kdy dělníci pracující, bydlící a žijící na směny nebrojili proti práci, ale za lepší životní podmínky. Chtěli být také lidmi. Andriessenova tvorba byla radikální a neústupná v politickém i uměleckém přesvědčení.

Estrádní óda na pálivý guláš od šansoniera Milana Jíry byla zkomponována v roce 1971 pro normalizační přehlídku vojenské hudby Zlatý palcát. Jednalo se o první

soutěžní ročník, který vypsaly na rok 1971 Armádní umělecký soubor Víta Nejedlého (AUS VN) a Ústřední dům armády pod záštitou hlavní politické správy Československé lidové armády, a to ve dvou kategoriích: pochod a taneční píseň (šanson). Autoři měli za úkol ve svých dílech: „[...] ztvárnit bojové tradice naší armády, ale i současný život našich vojáků, socialistické vlastenectví a radosti a strasti vojenské služby.“ **Milan Jíra** (1935 – 2016) působil v šedesátých letech jako

dramaturg, redaktor a korepetitor v řadě institucí včetně AUS VN. Těžištěm jeho hudebních aktivit však byla scénická hudba a tvorba a interpretace šansonů, především v jím založeném sdružení Šanson – věc veřejná. Díky tomuto angažmá mu byla v sedmdesátých letech zakázána na více jak dva roky hudební činnost. V pozůstalosti, uložené v Českém muzeu hudby, je bezmála dvě stě scénických hudeb, množství autonomní hudby, včetně devíti symfonií, a téměř sto písní. **Píseň o guláši** tam však není. Abychom se při hraní či poslechu nemuseli červenat studem (nemáme noty a navíc je to hrozná dobová popina), oslovili jsme **Pavla Zlámala**, který pro BCO písničku na základě poslechu neotřele zaranžoval.

Legendární kompozice amerického skladatele a pianisty **Frederica Anthony Rzewského** (1938 - 2021) z roku 1971 se zdá jasnou a jednoduchou. Recitace fragmentu textu amerického bojovníka proti nadvládě kapitálu Sama Melwilla, který odpálil bomby u korporátních center, aniž by někoho zabil a poté ve věznici vyvolal vzpouru, při jejímž potlačení tragicky zemřel, je jasným sdělením i jasnou pochybností: I WANT.... Hudba však text nedoprovází, taková harmonie není ve věznici možná. Ostinátní basová linka se posouvá s urputností vpřed po celých dvacet minut, ale její zvraty jsou nečekané, nic se nedá dělat, teď to bude takto. Ostatní nástroje, od skladatele je předepsána otevřená instrumentace, kráčejí dle zápisu svobodně, ovšem jejich kroky jsou jasně vyšlapané basovou linkou. Recitátor se trefuje do hudebního toku bez možnosti jeho ovlivnění. Kázeň, moc, zákon a vláda peněz je neúprosná. Role recitátora v této i následující skladbě se ujal skladatel, hudebník a performer **Tomáš Vtípil**.

Tvorba **Petra Kofroně** (*1955) není naštěstí rozvíjením české či slovanské hudební tradice. Není ani brněnská, ani programově mezinárodní. Je jenom jeho. Zarputilá, znalá, ironická a neskonale svůdná. Její eklektismus není fúzí, montáží ani marketingovým crossoverem, ale poučenou, oduševnělou, a díky prožitku, uvěřitelnou autonomní exkurzí do světa i do nitra. A právě proto jsme jej oslovili, aby zhudebnil, zmapoval a zvěčnil maloměstské Brno, maloměstského Brňáka. Kompozice Ghetto Brünn je oslavou, poctou i polemikou s bezpočtem brněnských excentrických postaviček prapodivných individuí, demiurgů, mašiblů a svobodomyšlných tvůrců. Brno prostě vzniklo z bláta, z bahna, z prapodivného podhoubí a mělo by na to být hrdé, protože bláto je lepší než suchý prach, ve který se všechno obrátí.

Tomáš Vtípil (*1981 Brno) je český hudební skladatel, multiinstrumentalista, performer, zpěvák, člen několika hudebních uskupení rozličných žánrů, autor filmové a scénické hudby, hudební producent.

Nejčastěji bývá označován jako výrobce hluku, skladatel filmové a scénické hudby, performer; často spolupracuje s nejrůznějšími hudebními uskupeními napříč hudebními žánry (DG 307, Monika Načeva, Urband, M. E. Kyšperský, M. Bilitza).

V současné době je významná především Vtípilova spolupráce s legendární undergroundovou skupinou DG 307, s níž nejen pravidelně koncertuje, ale je také výhradním autorem hudby jejího alba z roku 2013 s názvem *Životy? Nebo bludné kruhy?*, jež je odbornou kritikou velmi dobře přijímáno. Hlavní postavu DG 307, básníka Pavla Zajíčka, hudebně doprovází též na jeho literárních čteních. Dalším Vtípilovým stálým hudebním projektem je "pouliční šraml" Urband, akustické trio zaměřené na interpretaci městského folkloru, blues, jazzu a šramlu.

V rámci koncertu na festivalu Mendel 2022 20.7.v kostele sv. Augustina představíme novou koncertní sezonu.

11. sezóna BCO 2022 / 2023 OPĚTOVNÉ OŽIVENÍ / RECONVERSION

Rozhodli jsme se, že v jedenácté sezóně vrátíme prázdným termínům jejich původní význam, že je opětovně oživíme. Budeme inovativní, inkluzivní, investigativní, individuální a kreativní, interaktivní a multidisciplinární, komunitní a participativní, konfirmační a virální. Budeme prostě postmoderní a postdigitální, transparentní a hypermoderní, a přesto navýsost tradiční.